

УДК 614.3(092)

ХАРКІВСЬКА ШКОЛА ВИДАТНИХ ДІЯЧІВ ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНОЇ ТА СУДОВО-ВЕТЕРИНАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ

Яценко І.В., д.вет.н., професор, академік АН ВО України, судово-ветеринарний експерт, бакалавр права

Дегтярьов М.О., к.вет.н., доцент

Бондаревський М.М., к.вет.н., доцент

Труш А.М., к.біол.н., доцент

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. Розглянуто історію створення та розвитку Харківської школи ветеринарно-санітарних та судово-ветеринарних експертів. Значний внесок в її розбудову зробили видатні вчені: професори О.В. Дедюлін, О.М. Петров, доценти І.А. Артюх, О.Г. Асташевський, В.П. Образцов. Вчені-ветсанексперти розвивали вчення про консервування продукції тваринного походження холодом, зміни в м'ясі за різної технології їх обробки і зберігання, зміни морфологічного і фізико-хімічного складу, зміни в продуктах забою за інвазійних та інфекційних захворювань тварин, вони розробили критерії санітарної оцінки м'ясних продуктів за хвороб; запропонували методи поліпшення якості м'ясних і молочних продуктів в умовах тривалого зберігання; розробили тести псування м'яса; розробили режими пастеризації молока за туберкульозу і бруцельозу. Доцент В.П. Образцов був одним з основоположників судово-ветеринарної експертизи.

Ключові слова: Харківська державна зооветеринарна академія, історія ветеринарної медицини, ветеринарно-санітарна експертиза, судова ветеринарна експертиза.

професор
Остапенко О.П.

Кафедра ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини Харківської державної зооветеринарної академії має значну історичну спадщину. З часу заснування Харківського ветеринарного інституту до 1907 р. курс ветеринарно-санітарної експертизи як самостійна дисципліна не викладали. Окремі питання м'ясознавства читав завідувач кафедри спеціальної патології і терапії професор Н.І. Петропавловський, а потім завідувач кафедри патологічної анатомії професор О.П. Остапенко.

У цей час лише на практичних заняттях з патологічної анатомії повідомлялися деякі дані щодо огляду м'яса і м'ясопродуктів.

Професор Олександр Васильович Дедюлін започаткував в Харківському ветеринарному інституті викладання дисципліни «Ветеринарно-санітарна експертиза».

Лише з 1907 р. професор О.В. Дедюлін почав читати курс «М'ясознавство» при кафедрі мікробіології. О.В. Дедюлін

народився 20 липня 1866 року в с. Подолі Прилукського уїзду Полтавської губернії. Після закінчення училища в м. Суми, вступив до Харківського ветеринарного інституту, який закінчив у 1892 році [1].

В 1896 р. на запрошення професора І.І. Раєвського працював позаштатним асистентом бактеріологічної станції Харківського ветеринарного інституту.

У 1899 р. призначений лікарем невеликого забійного пункту м. Петербурга. У 1902 р. керував запобіжними щепленнями проти сибірки і необхідними роботами для порівняння імунітету коней після застосування Казанської і Харківської вакцин у Ярославській губернії.

З 1904 р. вся наукова і практична діяльність О.В. Дедюліна пов'язана з Харковом. Його призначають ветеринарним лікарем Харківської міської бойні, він одержує звання приват-доцента ХВІ, його обирається прозектором. 9 квітня 1907 р.

Дедюлін О.В.

Олександр Васильович затверджений в званні екстраординарного професора кафедри бактеріології та почав читати *курс м'ясознавства і боєнської справи*.

Висококваліфікований бактеріолог і м'ясознавець, професор О.В. Дедюлін брав активну участь у діяльності комітету з холодильної справи, заснованого в 1909 р. при Міністерстві торгівлі. Завдяки активній діяльності видатного бактеріолога Харківський ветеринарний інститут стає провідним у Росії з організації холодильної справи.

О.В. Дедюлін очолив Харківський ветеринарний інститут в один із самих складних періодів його існування – у роки громадянської війни. Він не лише зумів зберегти матеріальну базу інституту і основний склад викладачів, але й організував боротьбу з епідеміями ВРХ на території губернії.

З 1910 по 1916 р. він виступав з доповідями на з'їздах з холодильної справи комітету і опублікував ряд робіт про принципи роботи холодильників, про їх санітарне значення для зберігання м'яса й м'ясопродуктів, досліджував зміни в м'ясі за його тривалого зберігання в холодильнику.

Професор О. В. Дедюлін і студенти Харківського ветеринарного інституту (1914 р.).

В 1914 р. **О. В. Дедюлін** брав активну участь в роботі X Міжнародного конгресу ветеринарних лікарів, який проходив у Лондоні. Цього року він обраний членом Харківської міської думи, а також був призначений штатним екстраординарним професором бактеріології м'ясознавства ХВІ. У 1917 р. йому присвоєно звання ординарного професора. З 4 березня 1917 р. Дедюліна обрано на посаду директора Харківського ветеринарного інституту. Під час перебування директором інституту професором О.В. Дедюліним була складена клятва-обіцянка для випускників - ветеринарних лікарів, які її зачитували під час отримання диплому. Вона стала називатися клятвою-обіцянкою Дедюліна і не втратила актуальності й до нині.

«Приймаючи з глибокою вдячністю дарує мого мені наукою право ветеринара я даю клятву сумлінно виконувати обов'язки свого звання й поступати згідно з правилами, які відносяться до ветеринарної частини. Обіцяю повідомляти сільським господарям кращі способи утримання тварин, знайомити їх із заходами, які попереджують загибель тварин і старанно дбати за допомогою наукових заходів про удосконалення в Росії тваринництва. Обіцяю не відхилятися від існуючих моїх занять і за будь-якого приводу не займатися медичною практикою. Обіцяю стежити за ходом ветеринарної науки і зусіх сил сприяти її удосконаленню та розповсюдженню серед народу у вигляді загальнокорисних відомостей, що стосується ветеринарної науки».

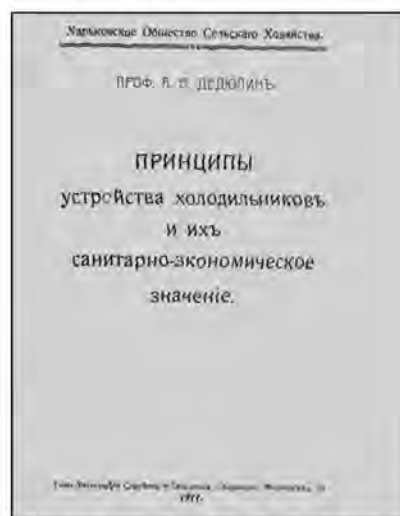
У 1922 р. на базі бактеріологічної станції інституту було створено Державний інститут наукової і практичної ветеринарії, нині Національний науковий центр «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини» який він очолив.

За своє життя професор О.В. Дедюлін встиг зробити багато хороших і важливих для країни справ. В подальшому, з 1926 року, ця дисципліна почала існувати як окрема дисципліна і її робоча програма була значно розширена.

Професор О.В. Дедюлін мав більше 180 опублікованих робіт. О.В. Дедюлін як вчений, педагог, організатор ветеринарної справи в Україні відіграв велику роль у тому, щоб Харківський ветеринарний інститут став провідним ветеринарним закладом країни.

Робота професора О.В. Дедюліна «К вопросу об устройстве холодильника в г. Харькове»

Робота професора О.В. Дедюліна «Принципы устройства холодильников и их санитарно-экономическое значение»

О.В. Дедюлін як вчений, педагог, організатор ветеринарної справи в Україні відіграв велику роль у тому, щоб Харківський ветеринарний інститут став провідним ветеринарним закладом країни.

З 1917 по 1926 р. курс «М'ясознавство» читався на кафедрі патологічної анатомії

Олексій Михайлович Петров

Олексієм Михайловичем Петровим. Після успішного захисту дисертації у 1912 р. О.М. Петрову вченою радою інституту присуджено ступінь магістра ветеринарних наук. З 1917 р. він почав читати курс «М'ясознавство» при Харківському ветеринарному інституті, створив кафедру м'ясознавства (1927 р.), а потім на її базі - кафедру ветсанекспертизи (1929 р.), якою завідував до 1941 року.

Штат кафедри на спочатку складався з професора – завідувача кафедри О.М. Петрова, асистента В.С. Жерженко і лаборанта А.П. Науменка.

Програма курсу ветсанекспертизи на цей час значно розширилася у порівнянні з попередніми роками. Окрім експертизи м'яса і м'ясопродуктів до програми дисципліни увійшли розділи з експертизи риби і рибних продуктів, молока і молочних продуктів.

Новий період у викладанні цієї дисципліни розпочався з осені 1931 р., коли уряд видав наказ від 29 вересня 1931 р. про **реконструкцію м'ясної, рибної і молочної промисловостей.** Цей наказ вимагав

розширення випуску м'ясних виробів належної товарної і санітарної якості не лише за рахунок забою здорової худоби, але й за рахунок належної технологічної переробки тварин, а також поліпшення умов зберігання і транспортування м'ясних, рибних і молочних продуктів. Довелося сумістити курс ветсанекспертизи з викладанням основ технології і товарознавства продуктів тваринного походження. Тому, окрім лекцій і лабораторних занять, були введені практичні заняття на виробництві (м'ясокомбінаті, рибопереробному заводі і м'ясоконтрольних станціях). Навчальна ж література була майже відсутня. Тому завідувач кафедри ветсанекспертизи О.М. Петров у

1932 р. видрукував перший підручник українською і російською мовами «М'ясознавство з основами технології м'ясних продуктів», який тривалий час залишався основним підручником для студентів ветеринарних факультетів України.

Перший підручник українською мовою О.М. Петрова «М'ясознавство з основами технології м'ясних продуктів» (1932 р.)

О.М. Петров був високоерудованим фахівцем у галузі патологічної морфології та ветсанекспертизи. Він опублікував більше 50 наукових робіт. Одночасно з цим О.М. Петров надавав велику допомогу іншим навчальним закладам. Так, у Харківському зоотехнічному інституті з 1930 по 1937 р. він читав курс «Технологія продуктів тваринництва», а у Військово-господарчій академії – курс «Технологія і товарознавство харчових продуктів» та керував науковою роботою ад'юнктів. У Харківському інституті торгівлі тривалий час читав курс «Товарознавство продуктів тваринництва» і керував науковою роботою аспірантів.

Під керівництвом професора О.М. Петрова аспірантами, ад'юнктами і молодими науковцями (асистентами) виконано 20 кандидатських дисертацій.

У 1937 р. професорові О.М. Петрову без захисту дисертації вченою радою Харківського ветеринарного інституту було присуджено науковий ступінь доктора ветеринарних наук.

Професор О.М. Петров був організатором у м. Харкові відділення Всесоюзного науково-дослідного інституту м'ясної промисловості, а після його реорганізації брав участь у створенні технологічного факультету Полтавського інституту м'ясної промисловості.

Іван Антонович Артюх

Науковонеобхідні роботи з ветсанекспертизи почали з'являтися лише з 1924 р. За період з 1924 по 1950 р. співробітниками курсу ветсанекспертизи опубліковано 121 роботу.

Тематика науково-необхідних робіт кафедри ветсанекспертизи ХВІ охоплювала такі питання, як зміна м'ясопродуктів за різної їх технологічної обробки і зберіганні у звичайних умовах, а також за низьких температур; зміни морфологічного і фізико-хімічного складу, зміни в м'ясі і органах за різних інфекційних та інвазійних захворювань с.-г. тварин, особливо за сальмонельозу.

Співробітники кафедри брали участь в організації в м. Харкові технікуму харчової промисловості та читали там лекції із спеціальних предметів.

З 1947 р. кафедрою ветсанекспертизи завідував

Іван Антонович Артюх - кандидат ветеринарних наук, доцент. З 1937 по 1955 рр. І.А. Артюх був директором Українського інституту експериментальної ветеринарії в м. Харкові і за сумісництвом з 1947 р. завідував кафедрою ветеринарно-санітарної експертизи Харківського ветеринарного інституту.

За час роботи І. А. Артюх опублікував більше 50 наукових робіт. Основні його наукові праці присвячені питанням поліпшення якості м'ясної і молочної продукції, зокрема в умовах тривалого зберігання. Ним розроблено ряд тестів визначення якості м'яса і процесів його псування; розроблено критерії санітарної оцінки м'ясних продуктів при інфекційних та інвазійних захворюваннях, зокрема цистіцеркозу, трихінельозу, кокцидіозу, тривалість зберігання м'ясних і молочних продуктів за враження вірусними та бактеріальними збудниками та способи їх знезараження. Ним розроблено режими пастеризації молока в господарствах неблагополучних з туберкульозу і бруцельозу ВРХ. І.А. Артюх описав лейкоз ВРХ в Україні і запропонував заходи щодо боротьби з цим захворюванням.

Необхідно зазначити, що І.А. Артюх, будучи завідувачем кафедри ветеринарно-санітарної експертизи ХВІ, приклав багато зусиль для відновлення приміщення і оснащення кафедри устаткуванням, оскільки приміщення кафедри були зруйновані, а устаткування та інвентар згоріли під час Великої Вітчизняної війни.

З 1955 р. обов'язки завідувача кафедри виконував Олександр Григорович Асташевський – кандидат ветеринарних наук, доцент. У 1948 р. захистив кандидатську дисертацію. У вересні 1948 р. переведений на роботу асистентом кафедри ветсанекспертизи ХВІ, а в 1956 р. затверджений доцентом по цій же кафедрі. З 1960 по 1974 р. працював доцентом кафедри технології і ветсанекспертизи ХЗВІ. За час роботи А.Г. Асташевський опублікував 90 наукових робіт з питань пастеризації молока за туберкульозу. Мав урядову нагороду – медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні».

Пізніше кафедра була об'єднана з кафедрою мікробіології. Об'єднаною кафедрою керував мікробіолог, академік Михайло Васильович Рево (завідувач кафедри з 1955 по 1960 рр.).

В цей час на кафедрі працював І.І. Котенко. Він народився у 1917 році в сім'ї хлібороба та ремісника на Чернігівщині. Все життя Івана Івановича тісно пов'язане з ветеринарією. Після закінчення

**Асташевський
Олександр Григорович**

Котенко Іван Іванович

технікуму він працює на посаді ветеринарного фельдшера та завідує ветеринарним пунктом в Іваницькому та Ічнянському районах Чернігівської області.

В липні 1957 року блискуче захистив дипломну роботу та одночасно демобілізувався з військової служби. Після закінчення інституту, призначений на посаду асистента кафедри мікробіології і ветеринарно-санітарної експертизи Харківського ветеринарного інституту. Саме з цього моменту розпочинається наукова та педагогічна діяльність Івана Івановича.

З 1958 по 1961 роки активно займається науковою роботою. 7 квітня 1966 року йому присуджено науковий ступінь кандидата ветеринарних наук.

У 1968 році на підставі конкурсу, Котенка Івана Івановича було обрано на посаду виконуючого обов'язки доцента кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи, а 31 грудня 1969 присвоєно вчене звання доцента кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи.

Невід'ємною частиною життя Івана Івановича була наукова робота. Серед найбільш значущих праць з ветеринарно-санітарного напрямку необхідно відзначити такі публікації:

"Экзогенное микробное загрязнение туш крупного рогатого скота в условиях убойного цеха мясокомбината", "Ветеринарно-санитарна експертиза туш та органів при інфекційних, інвазійних та деяких незаразних захворюваннях тварин", "Микробное загрязнение туш при убоє свиней со снятием шкур в условиях мясокомбината", "Об энтеротоксических свойствах стафилококков, выделенных из молока при скрытых формах мастита и клинически здоровых овец", "О сроках бактерионосительства и выделения с молоком патогенных и энтеротоксигенных стафилококков у коров после переболевания маститом" та ін.

Особливе місце в науково-педагогічній роботі Котенка, займала робота зі студентами гуртківцями.

У 1960 р. курс ветсанекспертизи читався на кафедрі технології продуктів тваринництва ХЗВІ. Кафедрою завідував професор М.І. Книга (завідувач кафедри з 1960 по 1965 р.). Кафедра отримала нову назву – технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи.

Підручник В.П. Образцова

У 1964 р. курс ветсанекспертизи був об'єднаний з кафедрою паразитології, яка отримала назву кафедри паразитології і ветсанекспертизи. Завідувала кафедрою паразитолог, доцент Н.Т. Літвишко з 1965 по 1972 р.

В 1973 р. курс ветсанекспертизи знову був об'єднаний з кафедрою мікробіології і вірусології. Об'єднана кафедра почала називатися кафедрою мікробіології, вірусології і ветсанекспертизи. Завідував нею мікробіолог, доктор ветеринарних наук, професор Георгій Васильович Дунаєв (з 1972 по 1976 р.).

Основні напрями наукових досліджень співробітників з ветсанекспертизи полягали у дослідженні питань, пов'язаних з підвищенням санітарної якості продуктів тваринного походження, а також у вивченні ентеротоксичних стафілококків, виділених з продуктів тваринництва, і розробці заходів профілактики стафілококових інтоксикацій.

У 1976 р. курс ветсанекспертизи був вдруге об'єднаний з кафедрою технології продуктів тваринництва і кафедра почала називатися кафедрою технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи. Завідував нею кандидат сільськогосподарських наук, доцент Микола Іванович Мосолов (з 1976 по 1981 р.).

Академік М. В. Рево

Професор М.І. Книга

Доцент Н.Т. Літвишко

З 1979 по 1991 р. кафедрою технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи завідував доцент Василь Петрович Образцов (1924-1991) – учасник Великої Вітчизняної війни, удостоєний 12 урядових нагород.

Професор Г.В. Дунаєв

Доцент М. І. Мосолов

Доцент В. П. Образцов

Після закінчення аспірантури він працював у відділі патології Українського науково-дослідного інституту експериментальної ветеринарії (м. Харків), а з листопада 1954 р. був запрошений асистентом по курсу ветсанекспертизи ХВІ. У грудні цього ж року успішно захистив кандидатську дисертацію. З 1989 по 1991 р. завідував кафедрою технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи ХЗВІ. За час роботи В.П. Образцов опублікував 60 наукових робіт з ветсанекспертизи, імунології, вірусології, мікробіології та судово-ветеринарної експертизи.

В.П. Образцов є одним із засновників вітчизняної судово-ветеринарної експертизи з питань виявлення фальсифікації м'яса і м'ясопродуктів. Він видав монографію «Судебно-ветеринарна експертиза» (1979 і 1986 рр.).

У співавторстві з О. Г. Асташевським ним було видруковано два видання підручника «Основи ветсанекспертизи» (1971р.). Роботи з питань судової ветеринарії опубліковані в довіднику ветеринарного лікаря (1963 і 1976 рр.), в книгах «Спеціальна ветсанекспертиза» (1988 р.) «Експертиза якості продуктів» (1993 р.).

З 1992 по 1995 рр. об'єднаною кафедрою технології продуктів тваринництва і ветеринарно-санітарної експертизи завідував доцент Микола Іванович Машкін, а з 1995 р. і до відокремлення кафедри ветсанекспертизи (2006 р.) – професор Прудніков Василь Григорович.

З 2006 р. кафедра ветеринарно-санітарної експертизи, санітарії

і гігієни продукції тваринництва стала самостійним підрозділом Харківської державної зооветеринарної академії. Першим завідувачем самостійної кафедри був кандидат біологічних наук, доцент Труш А.М.

У 2010 р. кафедра ветеринарно-санітарної експертизи санітарії і гігієни продукції тваринництва перейменована на кафедру ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини. Нині на кафедрі працює 10 науково-педагогічних працівників: 1 доктор ветеринарних наук, професор Яценко І.В., 6 кандидатів ветеринарних наук: Дегтярьов М.О., Бусол Л.В., Жиліна В.М., Цивірко І.Л., Бондаревський М.М., Кам'янський В.В., доцентів, 1 кандидат біологічних наук, доцент Труш А.М., 2 асистента Головка Н.П., Шевченко К.О. Абузнайд Карем. Навчальний процес допомагають забезпечувати старший лаборант Ладоня М.С. і лаборанти Сененко Є.О. і Кириченко В.М. Середній вік викладачів становить 44 роки.

Отже, славна історія школи ветеринарно-санітарних та судово-ветеринарних експертів ХДЗВА звеличина суспільними, науковими і методичними досягненнями. Професор О.В. Дедюлін – був директором ХВІ, першим директором Інституту наукової та практичної ветеринарії (нині ННЦ «ІЕКВМ»), основоположником дослідження холодильної справи.

Машкін М.І.

Професор О.М. Петров вперше в ХВІ організував кафедру м'ясознавства, а потім кафедру ветеринарно-санітарної експертизи, вперше підготував підручник українською мовою «М'ясознавство», а за час своєї діяльності підготував 20 кандидатів наук.

І.А. Артюх був директором інституту експериментальної ветеринарії та завідував кафедрою в Харківському ветеринарному інституті.

З 1960 по 1974 роки на кафедрі технології і ветсанекспертизи на посаді доцента кафедри працював Олександр Григорович Асташевський, який опублікував 90 наукових робіт. В 1955 році він виконував обов'язки завідуючого кафедри.

З 1979 по 1991 роки кафедрою технології продуктів тваринництва і ветсанекспертизи завідував доцент Василь Петрович Образцов, який є засновником судової ветеринарної медицини в Україні.

Література

1. Історія Харківської державної зооветеринарної академії. 155 років // Міністерство аграрної політики України. Харк. держ. зоовет. акад.; Ред. кол.: В.О. Головка, Ю.Д. Рубан (голова), В.М. Кандиба та ін. – Х.: Золоті сторінки, 2006. – С. 10-11.
2. Записки о истории кафедры ветеринарно-санитарной экспертизы Харьковского зооветеринарного института.
3. Личное дело № 43-02. Котенко Иван Иванович / Госагропром СССР, Харьковский зооветеринарный институт им. Н.М. Борисенка.
4. Петров А.М. М'ясознавство з основами м'ясопродуктів.- Х.,1932. - С. 1-307.
5. Шуклин Н.Ф. Очерки из истории отечественной ветеринарно-санитарной экспертизы / Н.Ф. Шуклин, С.К. Кирикбаев, Т.А. Махишов. – Алматы: Credo, 1999. – 214 с.
6. Корольов А.Г. Професор Олександр Васильович Дедюлін (до 145 – річчя з дня народження) / А.Г. Корольов // Аграрний вісник Причорномор'я : збірник наукових праць . – Одеса, 2011 – Випуск 59. – С. 71-74.
7. Яценко І.В. Ветеринарно-санітарна експертиза молока і молочних продуктів в Україні: теоретична частина та лабораторний практикум. Навчально-методичний посібник / І. В. Яценко, М. М. Бондаревський, В. В. Кам'янський, Н.О. Югай, М. О. Дегтярьов – Харків: Стиль Издат, 2013. – С. 14-16.

ХАРЬКОВСКАЯ ШКОЛА ВЫДАЮЩИХСЯ ДЕЯТЕЛЕЙ ВЕТЕРИНАРНО-САНИТАРНОЙ И СУДЕБНО-ВЕТЕРИНАРНОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

Яценко И.В., д.вет.н., профессор, академик АН ВО Украины, судебно-ветеринарный эксперт, бакалавр права

Дегтярев Н.А., к.вет.н., доцент

Бондаревский Н.Н., к.вет.н., доцент

Труш А.М., к.биол.н., доцент

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Аннотация. Рассмотрена история создания и развития Харьковской школы ветеринарно-санитарных и судебно-ветеринарных экспертов. Значительный вклад в ее развитие внесли выдающиеся ученые: профессора А.В. Дедюдин, А.Н. Петров, доценты И.А. Артюх, А.Г. Асташевський, М.И. Мосолов, В.П. Образцов. Ученые-ветсанэксперты развивали учение о консервировании продукции животного происхождения холодом, изменения в мясе при различной технологии их обработки и хранения, изменения морфологического и физико-химического состава, а также изменения в продуктах убоя животных при инвазионных и инфекционных заболеваниях, они разработали критерии санитарной оценки мясных продуктов приэтих болезнях; предложили методы улучшения качества мясной и молочной продукции в условиях длительного хранения; разработали тесты порчи мяса; разработали режимы пастеризации молока при туберкулезе и бруцеллезе. Доцент В.П. Образцов был одним из основоположников судебно-ветеринарной экспертизы в Украине.

Ключевые слова: Харьковская государственная зооветеринарная академия, история ветеринарной медицины, ветеринарно-санитарная экспертиза, судебная ветеринарная экспертиза.

KHARKIV VETERINARY SCHOOL, HEALTH AND VETERINARY FORENSIC EXPERTS
Yatsnko I.V, d.vet.n., professor, academician of Ukraine ye forensic veterinary expert, LL.B.

Degtyarev M.O, k.vet.n., Associate

Bondarevskaya M.M k.vet.n., Associate

Trush A.M, k.biol.n., Associate

Kharkiv State Veterinary Academy, Kharkiv

Summary. Date of establishment and development of the Kharkov school of forensic experts and veterinary health and veterinary. Has provided a significant contribution in the development of outstanding scientists: a professor. Dedyudin, O.N Petrov, an associate I.A. Artyukh, O.H. Astashevskyy, M.I. Mosolov, vice president of samples. Scientists developed vetsaneksperty doctrine maintain animal products cold, and changes in meat with various techniques of processing and storage, changes in the composition of the morphological and physical, chemical, and changes in products for the face and infectious diseases, invasive animals, they have developed criteria for evaluating the health of M'meat products for them; proposed methods for improving the quality of meat and dairy products in the long-term storage; develop tests damage the meat; media growth in the pasteurization of milk for tuberculosis and brucellosis. d.V.P associate samples was one of the founders of veterinary forensic examination.

Key words: Kharkiv State Veterinary Academy, Date of veterinary medicine, veterinary examination and health, veterinary and forensic examination.

УДК 378:619:614.31:340.6(477.54)

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА СУДОВО- ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЗООВЕТЕРИНАРНОЇ АКАДЕМІЇ

**Яценко І.В., д.вет.н., професор, академік АН ВО України, судово-ветеринарний експерт,
бакалавр права**

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

Анотація. *Приведена інформація щодо сучасного стану та перспектив розвитку кафедри ветеринарно-санітарної експертизи та судової ветеринарної медицини Харківської державної зооветеринарної академії. Показано якісний склад кафедри, подано дані щодо навчальної, методичної, наукової та суспільної роботи науково-педагогічних працівників кафедри.*

Ключові слова: *Харківська державна зооветеринарна академія, кафедра ветеринарно-санітарної експертизи та судово-ветеринарної медицини, сучасний стан, перспективи розвитку.*

Ветеринарна медицина галузь науки та практичних знань про хворобу тварин, їх профілактику, діагностику та лікування, визначення ветеринарно-санітарної якості та безпечності продукції тваринного і рослинного походження, діяльність спрямована на збереження здоров'я і продуктивності тварин, запобігання і захисту людей від захворювань, спільних для тварин і людей.

На сучасному етапі тваринницька галузь зазнала значних змін. Зміна форми власності та інші фактори перебудови соціальної сфери дали поштовх до перебудови та впровадження нових перспективних технологій виробництва і переробки продуктів тваринництва.

Для успішного вирішення цих завдань виключної важливості набуває професійний рівень підготовки фахівців для галузі тваринництва, ефективне використання ними знань з екології, охорони навколишнього середовища та застосування прогресивних технологій виробництва і переробки продукції тваринництва.

Відповідно до чинного Закону України "Про ветеринарну медицину" [1] основними завданнями ветеринарної медицини в Україні є:

- охорона території України від занесення з території інших держав або з карантинної зони збудників інфекційних хвороб тварин;

- профілактика і діагностика інфекційних, інвазійних і незаразних хвороб тварин та їх лікування;

- державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд за якістю та безпечністю продукції тваринного, а на агропродовольчих ринках і рослинного походження, переміщенням, у тому числі експортом, імпортом, об'єктів державного ветеринарно-санітарних вимог, встановлених законодавством;

- захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей;